

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Úvod do problematiky

Mezinárodní právo soukromé

Jiří Valdhans

CO JE MPS, JEHO ÚČEL, ČÁSTI

- Právní obor řešící soukromoprávní vztahy s mezinárodním prvkem
 - v subjektu
 - v předmětu
 - skutečnosti významné pro vznik vztahu
 - v souvisejícím vztahu

- Mezinárodní právo soukromé a procesní

- Kde podat návrh na zahájení řízení,
- podle čeho vyřešit hmotněprávně,
- jak uznat a vykonat cizí rozhodnutí

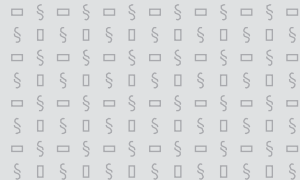
Historie

- Egypt, Řecko
- Řím
- středověk
- současnost

MPS - PRAMENY

- Vnitrostátní
- Mezinárodní
- Komunitární (řazené do tzv. evropského justičního prostoru)

MPS - PRAMENY VNITROSTÁTNÍ

- zák. č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním**
- zák. č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení**
- některá ustanovení z
 - obchodního zákoníku,
 - zákona o rodině,
 - zákoníku práce,
 - aj.

MPS - MEZINÁRODNÍ SMLOUVY

- ❑ **Pramen mezinárodního práva veřejného**
- ❑ Aby byla **závazná**, musí splnit
 - ❑ Podmínky **MPV**
 - ❑ **objektivní** = smlouva je platná
 - ❑ **subjektivní** = smlouva je platná pro ČR
 - ❑ Podmínky **vnitrostátního práva**
 - ❑ **čl. 10 Ústavy** :
Vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána, jsou součástí právního řádu; stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva.

MPS - KOMUNITÁRNÍ PRAMENY

- Primární právo**
- Sekundární právo**
 - Nařízení
 - Směrnice
- Rozhodnutí ESD**
- Rozhodnutí Rady
- Podpůrně mezinárodní smlouvy

KOLIZE VNITROSTÁTNÍ VS. MEZ. NORMY

Vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž **ratifikaci** dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána, jsou součástí právního řádu; **stanoví-li** mezinárodní smlouva něco **jiného než zákon**, použije se mezinárodní smlouva.

Aplikační přednost mezinárodních smluv splňujících podmínky
tohoto článku

NEJEDNÁ SE O VYŠŠÍ PRÁVNÍ SÍLU

KOLIZE VNITROSTÁTNÍ VS. KOMUNIT. NORMY

Řešení plyne ze **zřizovacích smluv** (prim.právo)

Aplikační přednost

Přímý účinek (nařízení)

Tyto koncepce formulované a dotvářené ESD

KOLIZE MEZINÁRODNÍ VS. KOMUNIT. NORMY

Obecně není nikde řešeno

V rámci evropského justičního prostoru je tato otázka řešena přímo v komunitárních normách

MEZINÁRODNÍ SMLUVY - STEJNÝ PŘEDMĚT

Vídeňská úmluva o smluvním právu obsahuje pravidla pro tento případ střetu.

- a) čl. 59 odst. 1. písm. a) - **lex posterior derogat priori** (zákon pozdější ruší zákon dřívější). Toto pravidlo lze použít tam, kde je zřetelné, že nová úprava má nahradit úpravu dřívější a vedle sebe nemohou existovat.
- b) čl. 59 odst. 1 písm. b). - smlouvy mohou existovat vedle sebe, použije té úpravy, dle níž lze dosáhnout určitého výsledku **snadněji a účinněji**.

SMLOUVY SE NETÝKAJÍ TÉHOŽ PŘEDMĚTU

Vídeňská úmluva tuto situaci **neupravuje**.

V praxi mohou nastat různé situace:

- stejný předmět úpravy nepřímý (mezinárodní kupní smlouva), samotná úprava je realizována pomocí různých metod, resp. různých druhů norem.

Závěr: přednost má unifikace hmotně právní

- jedna smlouva upravuje okruh otázek úžeji než druhá. Např. smlouva o právní pomoci v. smlouva o vymáhání výživného. Jak hodnotit specialitu?

Závěr: různé možnosti, v praxi často dle pravidla maximální účinnosti

METODY MPS

■ metoda přímá

- existuje norma přímo upravující práva a povinnosti stran
- záležitost posledních 50.let
- lex specialis*
- např. Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží - 160/1991 Sb.

■ metoda kolizní

- speciální normy vybírající mezi několika dotčenými právními řády
- původní metoda, starší
- lex generalis*